

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ**

Міжнародна
наукова
конференція

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

24-25 КВІТНЯ 2024

УЖГОРОД, УКРАЇНА

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ М.ЇГЛАВА (ЧЕХІЯ)**

**МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ:
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ»**

24 - 25 квітня 2024 р.

**Ужгород
2024**

УДК 338.1:338.483.13:392.72(043.2)

A43

Актуальні проблеми розвитку сфери гостинності: перспективи та виклики: матеріали II Міжнародної наукової конференції (24-25 квітня 2024 р.). – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. 292 с.

ISBN 978-617-7825-86-8

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Наталія Габчак, голова редакційної колегії, кандидат географічних наук, декан факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «УжНУ»

Члени редакційної колегії:

Марта Мальська, доктор економічних наук, завідувач кафедри туризму географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Галина Омельченко, кандидат економічних наук, в.о. завідувача кафедри туризму факультету управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю Державного біотехнологічного університету, м. Харків

Ivana Brychtová, katedra cestovního ruchu Vysoká škola polytechnická Jihlava, Czechia

Ганна Машіка, доктор географічних наук, завідувач кафедри туризму ДВНЗ «УжНУ»

Роман Корсак, доктор історичних наук, завідувач кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства ДВНЗ «УжНУ»

Руслана Жовтані, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри міжнародних комунікацій ДВНЗ «УжНУ»

Галина Кіш, кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства ДВНЗ «УжНУ»

Відповідальний секретар: Уляна Ханас, кандидат філософських наук, доцент кафедри туризму ДВНЗ «УжНУ»

Технічна підтримка: Сергій Бабенко, старший лаборант кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства факультету туризму та міжнародних комунікацій

Рекомендовано до друку

Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(протокол №7 від 28 травня 2024 р.)

Матеріали подані в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність наведеної інформації, зокрема статистичної, власних імен, фактів, цитат та інших даних несуть автори публікацій.

ISBN 978-617-7825-86-8

© ДВНЗ «УжНУ», 2024

© Автори статей, 2024

ЗМІСТ

ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ

Ірина Ільюшонок, Наталія Габчак

Розвиток квіткового туризму на Закарпатті 9

Олена Гонта

Альтернативний (волонтерський) туризм
на Чернігівщині в сучасних умовах 13

Anzor Devadze, Natia Beridze, Lela Devadze

About the development of ecological tourism in the
natural protected areas of the autonomous republic of Adjara 18

Іван Симочко, Ганна Машіка

Вплив штучного інтелекту на розвиток туризму 23

Іван Петровцій, Уляна Ханас

Оцінка туристичного потенціалу НПП «Зачарований край»:
характеристика, перспективи та стратегічні рекомендації 26

Галина Щука

Велнес у туризмі – тренд сучасного туристичного ринку 32

Христина Мигович, Руслана Кривенкова

Особливості туристичного потенціалу Черкаської області 36

Євген Бутирін

Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення 40

Людмила Дробиш

Управління кадровим потенціалом підприємств сфери туризму:
виклики сьогодення 44

Дмитро Прокоф'єв, Ivana Brychtová

Вплив туризму на економіку та культуру 49

Анна-Марія Безик, Руслана Кривенкова

Особливості розвитку туристичної галузі в Нідерландах 52

Ілля Пантелюк, Леся Польова, Павло Вичівський

Використання соціальних мереж у сфері гостинності 58

<i>Андрій Партиновський, Анна Широкопад, Галина Омельченко</i>	
Водні екстремальні види туризму	62
<i>Поліна Єгорова, Ivana Brychtová</i>	
Цифрові рішення для покращення обслуговування гостей	68
<i>Валентина Лебович, Ганна Машіка</i>	
Розвиток туризму в Італії	70
<i>Богдан Неміна, Володимир Мерчанський</i>	
Взаєморозуміння та управління конфліктами в туризмі	75
<i>Діана Химич, Ганна Машіка</i>	
Особливості розвитку анімаційних послуг в Закарпатській області	80
<i>Інна Танащук, Людмила Щербак</i>	
Розвиток культурно-пізнавального туризму в умовах війни (на прикладі Львівської області)	84
<i>Наталія Худик</i>	
Сільський туризм у цифрову еру: smm як інструмент приваблення туристів та розвитку громад	88
<i>Вікторія Танцер, Ганна Машіка</i>	
Особливості розвитку туризму в Канаді	91
<i>Надія Григорчак, Уляна Ханас</i>	
Бичківський медяник як обрядова випічка	94
<i>Мирослава Кінеш, Марія Кашка</i>	
Проблеми розвитку сільського туризму на Закарпатті	98
<i>Богдан Цубина, Ганна Сабадош</i>	
Аспекти підвищення ефективності управлінських рішень в управлінні туристичною фірмою	102
<i>Ангеліна Оп'ятюк, Ярослава Малліну</i>	
Маленькі туристичні міста: Їглава, Чеська Республіка та Горішні плавні, Україна	106
<i>Юлія Віг, Ганна Машіка</i>	
Розвиток туризму в Норвегії	110

<i>Павло Вичівський, Леся Польова, М. Джура</i>	
Вплив інформаційних технологій на розвиток туристичної галузі	115
<i>Кирило Водянчук, Марія Кашка</i>	
Розвиток темного туризму в Україні у військовий час	118
<i>Іван Цубера, Костянтин Кечеджи, Галина Омельченко</i>	
Роль держави в розвитку сільського зеленого туризму (європейський досвід)	122
<i>Тетяна Ткачук, Уляна Ханас</i>	
SPA та wellness туризм на Закарпатті: сучасний стан та перспективи розвитку курорту Воєводино	127
<i>Галина Омельченко</i>	
Поведінка та вимоги споживачів туристичних послуг, необхідність вивчення	132
<i>Анастасія Хамлай, Марія Кашка</i>	
Особливості дитячого туризму на Закарпатті	136
<i>Ольга Пригара, Олеся Лавришин</i>	
Природні туристично-рекреаційні ресурси Бразилії	140
<i>Любов Чорна, Леся Польова</i>	
Транскордонне співробітництво в туризмі: досвід і перспективи	143
<i>Мар'ян Яльч, Ганна Машіка</i>	
Теоретичні основи дослідження міжнародного туризму в Україні	148
<i>Світлана Черноусова</i>	
Вплив подорожей на психічне здоров'я та особистісний розвиток	153
<i>Мирослава Якіма, Уляна Ханас</i>	
Презентація історико-культурних об'єктів Закарпаття в соціальних мережах	156
<i>Юлія Балан, Василь Папп</i>	
Роль природо-заповідних територій у розвитку екологічного туризму Закарпатської області	161
<i>Володимир Мерчанський, Олександра Шундрик</i>	
Інноваційний розвиток туризму в Україні	164

Мирослава Якіма, Марина Грабар
Маркетингові впровадження у туристичній сфері Закарпаття 169

Марія Шеба, Василь Папп
Роль подієвого туризму в соціально-економічному розвитку регіону 172

Віталій Бакиш, Марія Кашка
Особливості розвитку туризму на Закарпатті 174

Владислав Присташ, Руслана Кривенкова
Державне управління туристично-рекреаційною галуззю в Італії 178

Лілія Харчевнікова, Андрій Грібнік
Управління ризиками в індустрії туризму 181

КРОСКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ В ТУРИЗМІ

Олена Яременко-Гасюк
Розвиток крос-культурних навичок студентів спеціальності «туризм»
засобами інформаційно-цифрових технологій..... 185

Павло Пеняк, Віта Руснак
Нематеріальна культурна спадщина Закарпаття
як складова історико-культурних ресурсів 190

Леся Голомідова, Руслана Жовтані
Роль міжкультурної комунікації в процесі навчання іноземних мов
здобувачами сфери обслуговування 195

Вікторія Данилюк, Людмила Коваль
Використання технологій дистанційного
навчання англійської мови у ЗВО 199

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Валерій Михайлов, Андрій Шевченко, Ігор Бабанов, Олена Бабанова
Технологія виробництва жареної продукції способом
з електроконтактним нагріванням для підприємств
харчування готельно-ресторанного бізнесу 202

Дарина Ремета, Мар'яна Попик
Застосування інформаційних технологій
в навчанні персоналу підприємств готельно-ресторанного бізнесу 206

<i>Валерія Стецюк, Іван Годя</i> Сучасні проблеми впровадження інноваційних технологій в готельно-ресторанному бізнесі	211
<i>Денис Тіщенко, Людмила Щербак</i> Стратегічний маркетинг в готельній індустрії	214
<i>Ірина Мендела</i> Види таргетингу в готельному бізнесі	218
<i>Тетяна Гуштан</i> Використання технологій доповненої реальності для підвищення рівня задоволеності гостей у готельно-ресторанному бізнесі	221
<i>Ганна Марко, Ганна Сабадош</i> Еко-тренди – сучасний напрям розвитку ресторанного бізнесу	225
<i>Інга Дочинець</i> Значення корпоративної культури в закладах готельно-ресторанного господарства	229
<i>Галина Кіш</i> Подвійне бронювання як один з методів підвищення доходів готельних підприємств	232
<i>Крістіна Пуга, Мар'яна Попик</i> Аналіз зарубіжного досвіду створення інклюзивного середовища на підприємствах готельно-ресторанного господарства	237
<i>Роман Корсак</i> Готельно-ресторанна освіта у ХХІ столітті: ключові аспекти та перспективи підготовки фахівців	241
<i>Валентина Марченко, Надія Зубар</i> Потенційні можливості та умови впровадження стратегії логістики в діяльність закладів ресторанного господарства	246
<i>Дарина Козут, Марина Грабар</i> Онбордінг персоналу готельних закладів як складова забезпечення якості обслуговування	251

<i>Роман Корсак, Евеліна Сіра</i> Кулінарна етнологія та глобалізація: вплив міжнародних кулінарних трендів на традиційну кухню	255
<i>Олеся Геращенко</i> Підсолоджувані змішаних напоїв та ароматизатори	260
<i>Катерина Кошман, Володимир Польовик</i> Використання гречаного борошна для приготування піци	262
<i>Олена Чернишева</i> Сучасні напрями цифрової трансформації бізнес-моделей підприємств готельно-ресторанної сфери	265
<i>Софія Боровко, Наталія Стукальська</i> Аналіз гідроколоїдів для виробництва солодких страв	267
<i>Ірина Головань, Надія Щербакова</i> Аналіз застосування інтернету речей у готельній індустрії	270
<i>Софія Логвиненко, Іван Годя</i> Сучасні маркетингові стратегії розвитку готельно-ресторанного бізнесу	274
<i>Інга Дочинець</i> Інноваційні методи обслуговування в готельно-ресторанному господарстві	277
<i>Лариса Татар, Тетяна Карбівнича</i> Упровадження інноваційних технологій в сфері гостинності	281
<i>Роман Корсак, Іван Годя</i> Значення сучасних технологій та устаткування для підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи	283
<i>Василь Хоминець, Іван Годя</i> Спра послуги в сучасній готельній індустрії	288

Галина Шука,
доктор педагогічних наук, професор
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, Україна

ВЕЛНЕС У ТУРИЗМІ – ТРЕНД СУЧАСНОГО ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ

У результаті зростання тривалості життя та збільшення кількості осіб похилого віку, підвищення інформаційного та психологічного навантаження, поширення концепції проактивного ставлення до здоров'я, покращення обізнаності населення та впливу ряду інших факторів на світовому туристичному ринку з початку XXI століття простежується підвищення попиту на SPA- та wellness-тури.

Пандемія COVID-19 не просто поставила туризм на паузу, але й змусила багатьох людей переосмислити ставлення до власного здоров'я. В результаті уявлення про оздоровчий туризм вийшло далеко за межі розкішних спакурортів і перемістилося на дослідження можливостей фізичної активності, здорового харчування, психічного відновлення в місці перебування.

Це, на думку фахівців [Global Wellness Institute](#) (GWI), означає зростаюче зближення wellness та туризму, отже вимагає реалізації виваженої wellness-політики і застосування семи взаємозалежних інструментів: здорове харчування, фізична активність, психічне здоров'я, традиційна та комплементарна медицина, wellness в антропогенному середовищі, wellness на роботі та wellness у туризмі [1].

Для України питання піклування про здоров'я набуло надзвичайної актуальності після посилення російської агресії, внаслідок якої значна кількість населення отримала фізичні пошкодження і всі без винятку – психологічні травми різного рівня складності.

Не применшуючи значення кожного з названих GWI інструментів wellness-політики, ми, з огляду на тематику конференції, метою даного

дослідження визначили ознайомлення з одним із них, а саме – wellness у туризмі, як тенденцією розвитку туристичного ринку на даному етапі.

Відразу визначимося з сутністю поняття wellness. З точки зору фахівців GWI, wellness – це не здоров'я, не благополуччя і навіть не щастя. Це «активне прагнення», пов'язане з намірами, вибором і діями, коли людина працює над оптимальним (цілісним) станом здоров'я та благополуччя (див. рис. 1).

Рис. 1. Структура wellness [1, с.5]

Wellness-туризм – це подорожі, пов'язані з прагненням зберегти або покращити особисте здоров'я та благополуччя (well-being). Згідно з GWI, wellness-туристи поділяються на дві категорії: первинні (мета подорожі – wellness) та вторинні (wellness-послуги отримують як додаткові). За їхньою оцінкою в 2022 р. вторинні wellness-подорожі становили 88% усіх wellness-поїздок і 85% витрат на wellness-туризм; міжнародні оздоровчі туристи витратили на 41% більше, ніж середній міжнародний турист, тоді як внутрішні оздоровчі туристи витратили на 175% більше, ніж середній внутрішній турист. Але 20–50% доходів від туризму «витікають» з місцевої економіки для оплати імпортованих продуктів, імпортованої робочої сили, міжнародних франчайзингових комісій тощо [1].

Аналіз результатів проведених досліджень [1; 2] дозволив нам виділити основні рекомендації щодо посилення складової wellness у туризмі:

- подбати про розуміння та просування концепції wellness: інформувати стейкхолдерів, що це поняття багатогранне і охоплює такі елементи як здорове харчування, фізичну активність, психічне здоров'я, соціальний комфорт, традиційну та комплементарну медицину тощо;
- внести wellness як складову в усі стратегії розвитку туризму, інвестувати в місцеву оздоровчу інфраструктуру: парки, зелені зони, ігрові майданчики, спортивні споруди та ін.;
- диференціювати медичні, SPA та wellness (та санаторно-курортні – *авт.*) послуги; чітко формулювати для споживачів пропозицію;
- допомогти малому / місцевому бізнесу взяти участь в економіці wellness туризму: фінансово – надати позики та гранти, інформаційно – наставництво та навчання підприємництву, технічно – розробка та просування продукту, забезпеченні якості;
- орієнтуватися на використання традиційних для даної місцевості рецептів та способів лікування; допомогти з документуванням та каталогізацією традиційних і місцевих медичних знань.

Останній пункт викликає значні дискусії щодо забезпечення безпеки туристам, які, орієнтуючись на публікації в соціальних мережах, все частіше звертаються до знахарів, відунів та шаманів, щоб отримати зцілення завдяки молитвам, магії, кристалам, психічним та іншим практикам, запит на наукові докази яких суперечить самій природі духовності та вірувань.

Ускладнює ситуацію практика використання в деяких країнах та регіонах в рекреаційних і оздоровчих цілях галюциногенів (каннабіс, псилоцибін, мескалін та ін.) та засобів для покращення когнітивних функцій (ноотропи, інтелектуальні препарати, нейропідсилювачі).

GWІ рекомендує вивчати та відстежувати наукові докази, ефективність та питання безпеки щодо нових і швидко зростаючих оздоровчих послуг, поширювати цю інформацію серед туристів; політикам встановити чіткі

правила та стандарти безпеки для використання галюциногенів та засобів для покращення когнітивних функцій; в іншому ж – вирішити, яка з цих сфер заслуговує найбільшій увазі для регулювання, а в яких сферах буде достатньо політики *saveat emptor* («нехай покупець стережеться»).

Незважаючи на те, що здоров'я – це індивідуальна відповідальність кожного, фактори навколишнього середовища, соціально-економічні та способи життя можуть бути причиною 80–90% наших захворювань [2]. Тому держава повинна провадити політику на трьох рівнях (рис.2).

Рис. 2 Рівні державної wellness-політики [2]

Отже, в результаті досліджень (2022–2024 рр.) фахівці Global Wellness Institute дійшли висновку, що одним із шляхів вирішення проблеми здоров'я населення є посилення wellness складової в туризмі, і визначили ряд рекомендацій щодо забезпечення ефективності даного процесу.

Список використаних джерел:

1. Wellness Policy Toolkit: Wellness in Tourism. 2024. URL: <https://globalwellnessinstitute.org/industry-research/2024-wellness-policy-toolkit-wellness-in-tourism/#>
2. Defining Wellness Policy. 2022. URL: <https://globalwellnessinstitute.org/industry-research/2022-defining-wellness-policy/>

Наукове видання

**Актуальні проблеми розвитку сфери гостинності:
перспективи та виклики**

*Матеріали II Міжнародної наукової конференції
(24-25 квітня 2024 р.)*

Гарнітура Times New Roman
Формат 60x84/16.
Ум. друк. арк. 16,97. Обл. вид. арк. 12,84.
Зам. №71. Наклад 100 прим.

Оригінал-макет виготовлено
в редакційно-видавничому відділі ДВНЗ «УжНУ»
88000, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89.
E-mail: dep-editors@uzhnu.edu.ua

Видавництво УжНУ «Говерла».
88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18.
*Свідоцтво про внесення до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія 3т № 32 від 31 травня 2006 року*

A43

Актуальні проблеми розвитку сфери гостинності: перспективи та виклики:
матеріали II Міжнародної наукової конференції (24-25 квітня 2024 р.). – Ужгород:
Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. 292 с.

ISBN 978-617-7825-86-8

УДК 338.1:338.483.13:392.72(043.2)